A°. 1841. N°. 83.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 12 JULIJ.

GEWOON TE ZEGELEN

NEDERLANDEN.

LEYDEN, 11 Julij.

Uit 's Gravenhage meldt men van den 10den dezer:

— De *Staats-Courant* van gisteren bevat het volgende:

Naar aanleiding van Zijner Maj. besluit van 21 October 1838, N°. 90, zijn, bij beschikking van den 2 Julij 1841, N°. 4, door den Minister van Staat belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde en andere Eeredienst, behalve die der Roomsch-Katholijken, tot leden der algemeene commissie van Examinatoren voor de Israëlitische Godsdienst onderwijzers in het Rijk, welke commissie den 2 Augustus aanstaande te Amsterdam zal bijeenkomen, benoemd:

De heeren *D. Heilbron Cz.*, Medicinae doctor en lid der godsdienstige Israëlitische schoolcommissie te Amsterdam; *B. S. Berenstein*, Rabbinaal Assessor der Nederlandsch Israëlitische hoofd-synagoge te Amsterdam; Mr. *S. E. Nijkerk*, advocaat te Amsterdam; *J. Philipson*, griffier bij de Arrondissements-Regtbank te Zwolle en lid der godsdienstige schoolcommissie aldaar; Mr. *B. Hartogensis*, Advocaat, lid van de Kamer van Koophandel te 's Hertogenbosch, en corresponderend lid der hoofdcommissie tot de zaken der Israëliten; *A. C. de Lara*, hoofdonderwijzer bij de Nederlandsch Portugeesch Israëlitische armenschool te Amsterdam; *D. L. Cardoso*, Rabbinaal Adspirant der Nederlandsche Portugesche Israëlitische hoofd-synagoge te Amsterdam; *S. J. Mulder*, regent van het Nederlandsch Israëlitisch seminarium te Amsterdam, tijdelijk belast met de inspectie der godsdienstig Israëlitische scholen. Zijnde tevens de heeren *D. Heilbron Cz.* tot Voorzitter en *S. J. Mulder* tot Secretaris benoemd.

— Bij Koninklijk besluit van 20 Mei jongstleden is aan den heer *F. Douches*, te 's Gravenhage, als een blijk van Zijner Majs. goedkeuring over zijne pogingen, om, zoo door de vertaling, als door de bearbeiding en uitgave van werken, bij te dragen tot de verheffing van den roem des Vaderlands, toegekend de gewone zilveren medaille, bedoeld bij het Koninklijk besluit van 24 Januarij 1841, n°. 22.

— Zijne Maj. heeft benoemd, tot Predikant te Ter Heide, bij Monster, den heer *P. N. Zijnen P. Jz.*, candidaat bij het Provinciaal kerkbestuur van Zeeland.

— H. K. H. Mevrouw de Prinses *Frederik* der Nederlanden bevindt zich heden morgen bijzonder wel. De jonggeborene Prinses is zeer welvarende.

Huis te Paauw onder *Wassenaar*, den 9 Julij 1841. WELLENBERGH. MIRANDOLLE VAN GHERT. *Med. Doctor.*

— H. K. H. Mevrouw de Prinses *Frederik* der Nederlanden (aldus luidt het bulletin van heden) heeft in den nacht eene goede rust genoten, en bevindt zich, even als de jonggeborene Prinses, naar tijdsomstandigheden, zeer wel.

Huis te Paauw onder *Wassenaar*, den 10den Julij 1841. WELLENBERGH. MIRANDOLLE VAN GHERT, *Med. Doctor.*

— Z. K. H. Prins *Alexander* is eergisteren middag in deze Residentie aangekomen en aan het paleis van Zijne Maj. afgestapt.

— Gisteren morgen heeft Z. K. H. de Grootvorst *Konstantijn* een bezoek afgelegd bij Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden. Z. K. H. heeft zich vervolgens, vergezeld van den Admiraal *Lutke*, naar de Koninklijke bibliotheek begeven, alwaar dezelve geruimen tijd doorgebragt hebben. Denzelfden dag heeft Z. K. H. de modellenkamer, op het Departement van Marine, onderzocht. Heden heeft Z. Keiz. H., vergezeld van Zijne Exc. den Russischen gezant, Baron *van Maltitz*, en den Admiraal *Lutke*, zich naar Rotterdam begeven, om er de voornaamste inrigtingen, en voornamelijk de Werven te bezigtigen. Heden avond is Z. Keiz. H. van Rotterdam alhier teruggekeerd.

— De Commissie, die in de Provinciale Staten van Zuid-Holland benoemd is, om de acte van huldiging, aan Zijne Maj. aan te bieden, bestaat uit drie leden, de heeren: voor de Ridderschap Jhr. Mr. *H. J. Caen*, voor de steden *L. C. R. Copes van Cattenburg*, en voor den landelijken stand, Mr. *S. A. Anemaet*, *Pzn.*

— Verslag, gedaan door de Gedeputeerde Staten, aan de Staten der provincie Zuid-Holland, in derzelver gewone vergadering, gehouden te 's Gravenhage, op Dingsdag den 6den dezer:

EDEL GROOT ACHTBARE HEEREN!

Voor de eerste maal na de aanvaarding van de Hooge Regering door Zijne Maj. Koning *Willem II*, voor de eerste maal na de herziening onzer grondwet en de scheiding der provincie Holland, zien de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland zich verpligt te voldoen aan art. 44 van het nog werkend reglement op de uitoefening van het gezag en de magt der Staten, onder den invloed van onverwachte gebeurtenissen, treffende gewaarwordingen en afwisselende uitzigten.

Door het tegenwoordig beknopt verslag, hopen uwe Gedeputeerden aan gemelde verpligting waardiglijk te beantwoorden, overtuigd van uwe hartelijke deelneming in hunne beschouwingen en wenschen.

Volksgeest. Bemoedigend is het voor de getrouwe en weldenkende bevolking van den Vaderlandschen grond, bij het gadeslaan van 's werelds wisselingen en bij het ondervinden van velerlei teleurstellingen, hoopvol te mogen staren op het grondwettig Koningschap, door haar begeerd en gekozen; op het Doorluchtig Huis van Oranje, vereenzelvigd met haren naam, de geschiedenis van hare vrijheid en grootheid en met alle hare teederste belangen. Geruststellend is het voor haar, de zorg voor deze belangen te zien toevertrouwd aan eenen Vorst, die, magt, wil en burgerzin vereenigende en over de zedelijke en stoffelijke krachten van een klein, maar nijver en zelfstandig Volk kunnende beschikken, de beste waarborgen aanbiedt voor de duurzaamheid en den roem van het Koninglijk Stamhuis en voor het geluk der ingezetenen, ook in dit gewest!

Wij mogen niets terugnemen van den lof, bij meer dan éene gelegenheid, aan den alhier heerschenden Volksgeest en aan den welwillenden ijver der onderscheidene collegien en ambtenaren gegeven.

De voortreffelijke gevoelens en gedragingen der ingezetenen, nog onlangs, op verschillende wijze, den Koning zelven gebleken, verligten steeds de gewigtige taak der Bestuurderen, en blijven het bereiken van goede oogmerken mogelijk maken, zelfs onder moeijelijke en zorgbarende omstandigheden.

Eeredienst, onderwijs, kunsten en wetenschappen. Onder de Leeraren der verschillende gezindheden mogen wij steeds vele kundige, verlichte, edele mannen opmerken, en aan allen kennen wij gaarne toe de eere van goede voorgangers des Volks te zijn, en voorzeker den wil, om aan deze hunne roeping te beantwoorden.

Overigens hebben wij, met betrekking tot de Godsdienstige belangen der ingezetenen, de opleiding der jeugd, en de zorg voor kunst en wetenschap, dankbaar te gewagen van de pogingen der Hooge Regering, om die belangen doeltreffend te verzekeren, en van de milde beginselen, welke, door Haar, ten opzigte van de zoogenaamde Christelijke afgescheidenen zijn aangenomen.

Met vertrouwend verlangen worden er nieuwe wettelijke verordeningen op het onderwijs te gemoet gezien, waarbij, zoo wij ons vleijen, de onderdeelen van dit belangrijk geheel, met behoud van het noodige onderling verband, en met behoedzame toetsing en waardering van vele uiteenloopende begrippen over onderwijs en opvoeding, meer naauwkeurig zullen worden onderscheiden en afgebakend.

Het zal UEd. Groot Achtb. niet bevreemden, dat, in afwachting van die verordeningen, eenige nog aanhangige voorstellen tot invoering, afschaffing of wijziging van gewestelijke of plaatselijke reglementen, worden aangehouden.

Met genoegen kunnen wij UEd. Groot Achtb. mededeelen, dat de toestand der Hoogeschool te Leyden voortdurend gunstig is; dat zij, door bevordering van geleerdheid en grondige kennis, haren alouden roem tracht te handhaven; dat de Hoogleeraren, ook in het vorige jaar, onafgebroken denzelfden ijver hebben aan den gelegd, om ten nutte der studerende jongelingschap werkzaam te zijn, en dat de Studenten met vrucht den wetenschappelijken loopbaan volgen.

Wij betreuren met UEd. Groot Achtb., met Heeren Curatoren der Leydsche Hoogeschool en met allen, die wijsheid en deugd lief hebben, het overlijden van den Emeritus Hoogleeraar *van der Palm*. Zoo iemand, dan heeft deze verdienstelijke man der Hoogeschool en het Vaderland tot sieraad verstrekt, en leeft hij weldadig voort in zijne werken!

Het getal Studenten bedroeg op den 31 December 1840 zes honderd vijf en tachtig, namelijk:

292	in de faculteit der	Regtsgeleerdheid.
143	„ „ „ „	Godgeleerdheid.
8	„ „ „ „	Wis- en Natuurkunde.
43	„ „ „ „	Wijsbegeerte en Letteren.
199	„ „ „ „	Geneeskunde.
Totaal 685.		

Onder dit getal zijn er echter eenige begrepen, die zich slechts tot het afleggen van hunne examina te Leyden hebben laten inschrijven, maar aan de onderscheidene Athenaea studeren.

De kabinetten en verzamelingen zijn in eenen voldoenden staat.

De genomen proeven met het vereenigd Latijnsch en middelbaar schoolwezen beantwoorden vrij wel aan de verwachting, en vooral is de vooruitgaande bloei van het stedelijk Gymnasium in de Residentie zeer in het oog vallende; zijnde het getal leerlingen aldaar, in twee jaren, van 60 tot 100 gestegen.

Eene dergelijke inrigting komt ons, ook voor de stad Rotterdam, mogelijk en hoogst wenschelijk voor. Wij vernemen, dat dit onderwerp thans in overweging is bij het stedelijk bestuur.

Bij de vroeger opgerigte bewaarschool voor kleine kinderen te Rotterdam is nog eene tweede gevoegd. Eene dergelijke school is te Leyden geopend.

Onder de steden, alwaar aan het onderwijs op de armen- en tusschenscholen eene aanmerkelijke uitbreiding is gegeven, verdient Gouda eene bijzondere vermelding. Het getal kinderen, aldaar onderwijs genietende, dat voorheen niets beduidend was, is thans tot meer dan 1300 opgeklommen.

Te Gorinchem genieten thans 575 leerlingen kosteloos onderwijs.

Eene tusschenschool is onlangs te Schiedam opgerigt.

Het heerschend gevoel voor het schoone, de toenemende kunstzin, mogt onlangs weder heerlijk uitblinken, zoo in de alhier plaats gehad hebbende tentoonstelling van schilder- en kunstwerken van levende meesters, als in het examen en de openlijk gegeven proeven van de vorderingen der kweekelingen van de 's Gravenhaagsche Koninklijke muzijkschool.

Armwezen, gevangenissen en geneeskundige dienst. De staat van het armwezen heeft geene noemenswaardige verandering ten goede in Zuid-Holland ondergaan, en — hetzij men het oog vestige op de schamele klasse, welke men het best bij het bezoeken van dezelve leert kennen — hetzij de verslagen der gemeente- en armbesturen (die der steden 's Gravenhage en Leyden niet uitgezonderd) worden geraadpleegd, — hetzij men acht sla op de steeds hooger stijgende montanten van de subsidiën, welke uit plaatselijke en andere publieke kassen aan de armen-administratiën worden verstrekt, — hetzij men eindelijk de bijdragen van particuliere, maar niet alzoo ondersteund wordende inrigtingen, de collecten aan de huizen en in de kerken, de algemeene en bijzondere inzamelingen van allerlei aard, benevens de toeneming der bedelarij, ook in den vorm van requesten en brieven, in aanmerking neme, — door alles wordt men tot de overtuiging gebragt, dat er, met grond over het toenemen der armoede geklaagd wordt, en dat deze aangelegenheid de voortdurende en opzettelijke overweging van 's Lands bestuur overwaardig blijft.

De jongste langdurige winter heeft bovendien, bij gebrek aan werk, eene buitengewone behoefte aan hulp te weeg gebragt, maar tevens het vermogen der Nederlandsche weldadigheid doen uitblinken in Vorstelijke en burgerlijke giften.

Voortdurend verdienen de vele in Zuid-Holland bestaande instellingen, aan menschlievende oogmerken gewijd, en daaronder de afdeelingen der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, den meesten lof.

De Afdeelingen van het genootschap: *Tot zedelijke verbetering der gevangenen*, in dit gewest, zijn steeds werkzaam om het doel van dat genootschap te helpen bereiken, en ofschoon bestuurders niet altijd hunne daaraan besteed wordende zorgen mogen beloond zien, blijven zij echter bij het gelukkig slagen hunner pogingen in sommige gevallen, en ondersteund door de vrijwillige bijdragen, die daartoe jaarlijks verzameld worden, ijverig voortgaan met het uitreiken aan de ontslagenen van kleederen, ligging, voedsel, reispenningen en gereedschap, ten einde op die wijze, de ongelukkigen in staat te stellen, om, voor zoo veel zij daartoe geschikt en genegen zijn, zichzelven het noodige te kunnen verschaffen; — van welke inrigting de uitbreiding ook in de landelijke districten wenschelijk is.

Door onderscheidene verbeteringen, welke het gevangenisstelsel en sommige gevangenhuizen ondergaan, — door de regeling van de dienst der huizen van bewaring, krachtens Zijner Majs. besluit van den 22 April l. l. N°. 80, — door eene doelmatige, wettelijke voorziening in het lot der krankzin-

tigen, en door eene herziening der geneeskundige verordeningen, zullen ongetwijfeld veler wenschen bevredigd worden.

Het strekt ons tot genoegen hier te mogen aanteekenen, dat de staat der gezondheid van de ingezetenen, niettegenstaande het vrij algemeen heerschen der kinderziekte in onderscheidene oorden der provincie, en de hevigheid der in de gemeente Oude Tonge waargenomen besmettelijke koortsen, echter nog gunstig mag genoemd worden.

Aan de zoo even vermelde gemeente is door ons eenige onderstand uit de provinciale kas verleend, ten behoeve van de aldaar in armoede verkeerd hebbende kranken en herstellenden.

Het getal der in 1840 gedane vaccinatiën heeft dat van vorige jaren overtroffen. *(Vervolg hierna).*

— Naar men verneemt heeft een der leden van de Staten dezer provincie, naar men wil de heer *van Leeuwen*, in de zitting van Dingsdag ll., aan de vergadering een voorstel gedaan, de strekking hebbende, om de ongelijkheid der aftreding van het getal leden, hetwelk voor dit gewest in de Tweede Kamer zitting heeft, te doen ophouden, en te bepalen, dat er telken jare *vier* der *twaalf* leden zouden aftreden. Men verzekert, dat het voorstel, ten fine van rapport, aan eene commissie is verzonden.

— Men verneemt, dat de buitengewone vergadering van bestuurderen van het Nederlandsche Zendeling-Genootschap, dit jaar gehouden zal worden op Dingsdag 20 Julij, en de algemeene vergadering der leden op Woensdag den zesten daaraanvolgende, des avonds ten 5 ure, te Rotterdam. De medebestuurder, Ds. *A. van Deinse*, hoopt de opwekkende rede te doen.

Ter meerdere bekendmaking van het doel en de werkzaamheden van dit genootschap, hebben bestuurders een opzettelijk hiertoe vervaardigd stukje in het licht gegeven. Hetzelve is getiteld: *Het Nederlandsche Zendeling-Genootschap in* 1841, en te bekomen bij de drukkers des genootschaps, *M. Wyt en Zonen* te Rotterdam.

— Den 7den dezer is te Maassluis de tweede haringjager aangekomen, aanbrengende 49½ ton haring; de berigten omtrent de vangst waren ongunstig.

— Te Amsterdam is er in den nacht van den 9den dezer wederom brand geweest bij den broodbakker *B. T. Siek*, wonende in de Koestraat; dezelve is gelukkig, zonder veel schade aangerigt te hebben, gebluscht.

— De Provinciale Staten van Noord-Holland hebben in hunne op gisteren gehouden vergadering als leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen de aftredende leden de heeren Jhr. Mr. *A. Warin*, Jhr. *H. Backer*, Mr. *P. van Akerlaken* en Mr. *H. A. H. van Bleiswijk*, en in de plaats van Jhr. Mr. *G. Clifford* benoemd den heer Mr. *J. J. Uijtwerf Sterling.*

In dezelfde zitting der Provinciale Staten zijn als leden van het Collegie van Gedeputeerde Staten herkozen: de heeren *G. J. A. A.* Baron *van Pallandt tot Eerde* en *S. van Stralen.*

— Het verslag van de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, vangt aldus aan:

„De jaarkring, waarover ons tegenwoordig verslag loopen zal, onderscheidt zich van vele der voorafgaande door de hooge belangrijkheid der gebeurtenissen, welke gedurende denzelven hebben plaats gehad. De aard van het overzigt, waartoe wij zullen overgaan, evenmin als de noodzakelijke grenzen, binnen welke wij verpligt zijn ons te beperken, gedoogen evenwel niet, dat wij ons daarbij in beschouwingen over algemeene zaken verdiepen, en wij zullen ons derhalve slechts veroorloven, om bij een tweetal dier gebeurtenissen, welke in belangrijkheid al de overige verre overtreffen, eenige weinige oogenblikken met U. E. G. A. stil te staan. Vergunt ons daartoe, E. G. A. Heeren, dat wij uwe herinneringen in de eerste plaats tot het belangwekkend tijdstip terugvoeren, waarop onze geëerbiedigde Koning, ten gevolge der abdicatie van Hoogstdeszelfs Doorluchtigen Vader, de teugels van het bewind over de Nederlandsche natie aanvaard heeft.

Voorzeker het staat ons allen nog levendig voor den geest, hoe de tijding der onverwachte en in de geschiedenis der Vorstelijke dynastien zoo zeldzame gebeurtenissen, toen zij ons uit den mond zelven van onzen voormaligen Koning werd bekend gemaakt, aller aandoeningen in beweging bragt en eenen ontzettenden indruk op de gemoederen van alle weldenkenden in den lande uitwerkte. En in de daad, zoo immer, er waren hier overvloedige redenen voorhanden, om ons geene onverschillige aanschouwers van het gebeurde te doen zijn. Het gold de scheiding van eenen Vorst, wien wij de herleving van ons volksbestaan, de vestiging van ons maatschappelijk geluk, en eene reeks van schoone en in de jaarboeken der Nederlandsche geschiedenis hoog aangeschrevene jaren te danken hebben. Het bragt mede de troonsbestijging van den heldhaftigen Prins, die de legers des Nederlandschen volks tot tweemalen toe ter overwinning had geleid, en de ongekrenkte, bezwalkte eere van den landaard tegen den overmoed zijner vijanden had gehandhaafd. Het betrof eene verandering in het bestuur van den Staat, die, men mogt het zich reeds toen niet ontveinzen, in vele opzigten eene verandering der beginselen van regering zou ten gevolge hebben, en die voor de dierbaarste belangen der ingezetenen, voor het welzijn van de Kerk en den Staat, van onberekenbaren invloed konde zijn.

Reeds zijn er drie vierden van eenen jaarkring, sedert die gewigtige gebeurtenis, verstreken, en in dat korte tijdsverloop is veel reeds geschied, dat licht over het verledene heeft kunnen verspreiden, en dat ons den moed geeft, om de toekomst met vertrouwen tegen te gaan. Geenszins echter zijn wij thans reeds op het juiste standpunt geplaatst, om die gebeurtenis met onpartijdigheid en koelen zin te beoordeelen. Voor latere tijden is het bewaard, om dit te doen, en om haar tevens in verband te brengen met de gevolgen, die daaruit voor Oud-Nederland zullen voortvloeijen. Op ons rust de taak, om dankbaar te berusten in de beschikkingen eener wijze Voorzienigheid over ons dierbaar Vaderland; om aan den Koning, dien zij ons geschonken heeft, ons volle vertrouwen en onze liefde te verzekeren, en Hoogstdeszelfs pogingen tot bevordering van het geluk en den voorspoed der natie met alle onze krachten te ondersteunen en te bevorderen.

Tot zoodanige gevoelens en hartelijke medewerking zullen wij ons met U. E. G. A. bij de gewigtige acte, die in deze gewone bijeenkomst ter onderteekening aan U. E. G. A. zal worden aangeboden, plegtiglijk en onherroepelijk verbinden. Doordrongen van het gewigt dier handeling, zal het ons aller wensch zijn, dat Nederland onder de regering van Koning *Willem II* gezegend worde, en zich gedurende eene lange reeks van jaren in het bezit van dat Doorluchtig hoofd en van de edele Koninginne, die aan zijne zijde is geplaatst, met dankbaarheid moge verheugen.

Eene tweede belangrijke en in het bijzonder voor Noord-Holland allergewigtigste gebeurtenis, die in het afgeloopen jaar hare voltooijing erlangde, is de herziening onzer grondwettelijke instellingen, en de daaruit voortgevloeide splitsing der voormalige provincie Holland. Een geheel verschiet ligt in die gebeurtenis voor het Vaderland en de van een gerukte gewesten opgesloten; in meer dan een opzigt, is eene nieuwe orde van zaken daarvan reeds aanvankelijk het gevolg geweest. En toch, indien wij ons niet aan voorbarigheid schuldig willen maken, moeten wij ook het oordeel over deze gebeurtenis aan de nakomelingschap overlaten. De nazaat moge beslissen, of de wijzigingen, welke onze grondwet heeft ondergaan, als zoo vele verbeteringen van het staatsgebouw te beschouwen zijn; of hetzelve alleen deze en geene andere behoefde; of Holland in deszelfs gesmaldeelden toestand aan inwendige veerkracht en leven zal hebben gewonnen, hetgeen daaraan aan eenheid en zamenhang is benomen. Doch terwijl wij deze en zoo vele andere vragen, die zich bij de herdenking van het gebeurde aan ons voordoen, ter beantwoording voor meer verwijderde tijden overlaten, blijft de herinnering aan de eensgezindheid, waarmede, tijdens de vereeniging der beide gewesten, de gemeenschappelijke belangen zijn behartigd geworden, eenen aangenamen en duurzamen indruk behouden. De meesten van U. E. G. A. zijn met ons getuigen geweest, hoe eenstemmigheid en toenadering steeds de vergaderingen der Staten van Holland hebben gekenmerkt, en U. E. G. A. zullen daarom gaarne met ons hulde doen aan den geest van inschikkelijkheid en vertrouwen, die Zuid-Hollands vertegenwoordigers jegens die van het noordelijk gedeelte hebben aan den dag gelegd. Met dankbare gevoelens zullen U. E. G. A. met ons den band zegenen, die de beide provincien, gedurende eeuwen, onder hetzelfde bestuur deed vereenigd zijn, en bij het afscheid, dat wij met warme aandoeningen aan Zuid-Hollands bestuurders toeroepen, zullen wij over hunne belangrijke werkzaamheden, ter bevordering van het welzijn dier zusterlijke provincien 's Hemels beste zegeningen voortdurend blijven afsmeeken."

Omtrent het armwezen wordt in dat verslag een droevig tafereel opgehangen.

Verder treft men in hetzelve het volgende aan:

„In het afgeloopen jaar 1840 zijn handel en scheepvaart steeds in bloei toegenomen. De aanvoeren uit Havana en Noord-Amerika zijn alleraanzienlijkst vermeerderd. Van koffij zijn 535,312 balen, en dus 122,312 meer aangebragt; van suiker 50 millioenen ponden, en alzoo een millioen meer dan in 1839. Bijzonder verblijdend was de meerdere aanvoer van tabak. Daarentegen is de aanvoer van rijst uit Java en van graan uit de Oostzee verminderd. In verband met den meerderen aanvoer ter zee, heeft de Rijnhandel eene ongekende levendigheid genoten. De nieuwe stoomsleper voor het Nieuwe Diep, waarvan de scheepvaart zich veel goeds voorstelt, is genoegzaam gereed. Ook de scheepsruimte is vermeerderd. In Amsterdam zijn 14 nieuwe schepen, voor de vaart op Oost-Indie bestemd, te water gelaten, en staan thans dertien op stapel, en te Alkmaar, Muiden en Nieuwendam heeft het almede niet aan arbeid ontbroken.

Ten aanzien van een der hoofdbronnen van bestaan voor de ingezetenen van Noord-Holland, den landbouw, mag het verleden jaar onder de meest bevoorregte worden gerekend. De meeste gewassen hebben een ruim bedrag opgeleverd; desgelijks de hooi- en graslanden, hetwelk den boerenstand ruime winsten heeft verzekerd; terwijl de voordeelen van de kaasmarkt die van het vorig jaar verre hebben overtroffen. In Alkmaar zijn ter markt gebragt 4,385,896 Ned. ponden (95,073 meer dan in 1839); te Hoorn 2,543,505 (197,887 meer dan in 1839); terwijl de verdere markten eene gelijke vermeerdering hebben opgeleverd. De gemiddelde prijzen hebben *f* 40 à *f* 45 de 100 Ned. ponden bedragen.

Op Texel zijn 85,000 ponden wol verkocht; op Wieringen zijn 32,000 ponden gewonnen."

Ten aanzien der longziekte van het vee, is in het verslag gemeld, dat de staat der zaken niet verbeterd is, en dat men alzoo in dat opzigt de toekomst niet zonder eenige bekommering te gemoet ziet.

De ontginning der woeste gronden wordt voortgezet, en wel bijzonder op het Eijerland, in het Gooiland, de Breesaap en de duinen van Castricum.

De bevolking der provincie heeft op den 1sten Januarij 1841 bedragen 448,328, en is alzoo in het jaar 1840 vermeerderd met 4,994 zielen. In dat jaar zijn geboren 17,608 kinderen, en overleden 12,755 personen.

— Uit het verslag van de Provinciale Staten van Utrecht, nemen wij de volgende zinsneden over:

De bevolking der provincie bedroeg op den 1sten Junij 1841, 145,876 zielen; zijnde in den loop van den jare 1840 wederom met ruim 700 zielen vermeerderd.

De kultuur der woeste gronden gaat geregeld voort, zoodat wederom vele bunders tot hakhout en sparrebosschen, alsmede tot bouwland zijn ontgonnen. Doch daar deze ondernemingen groote voorschotten noodzakelijk maken, worden dezelve meestal verrigt door enkele groote landeigenaren, die ten nutte van het algemeen en voor de toekomst die uitgaven kunnen dragen, en zich de werkzaamheden der ontginning willen getroosten.

Volgens de ons gegevene informatien door de Commissie van Landbouw, is voor dit jaar voor de eerste maal eene proeve genomen met de verbouwing der Whittingtonsche wintertarwe, welke vrij goed aan de verwachting heeft beantwoord; inzonderheid was het stroo schoon, zijnde veel fijner en zwaarder dan dat van gewone tarwe, en dus zeer geschikt tot dekstroo. Hoewel, volgens de beschrijving, de Whittingtonsche tarwe in Engeland vroeger rijp zoude worden dan de gewone, zoo had zulks echter hier geene plaats. Aan 's Rijks Veeartsenij-School is eene proef genomen met zeker gewas, bekend onder den naam van *Chenopodium Quinoa*, ook Peruviaansche gerst of rijst geheeten, hetwelk in de Duitsche landbouwkundige geschriften wordt opgegeven als eene geschikte keukengroente, en mede tot voedsel kunnende dienen voor onderscheiden vee.

Ook werd nog aan 's Rijks Veeartsenij-School eene proeve genomen met de *Madia Sativa*, zijnde een oliegewas, waarvan het zaad, volgens buitenlandsche geschriften, eene voortreffelijke olie oplevert, welke zelfs als spijsolie zou kunnen worden genuttigd; doch dit maal met gering gevolg; zullende nadere proefnemingen moeten uitwijzen, in hoe verre de *Madia Sativa* als olieplant in ons land met voordeel onder de veldgewassen zal kunnen worden verbouwd.

Het aantal runderen binnen deze provincie, onder de veeziekte, in den jare 1840 bezweken, bedraagt, voor zoo veel dit bekend is, 1144, waarvan de waarde op *f* 95,732 is geschat. Sedert eenigen tijd is meer vee opgekocht en naar Duitschland uitgevoerd dan vroeger; waartoe de verlaagde regten van invoer in Pruissen mede aanleiding hebben gegeven.

Volgens daarvan verkregene opgave van 's Rijks Veeartsenij-School te Utrecht, zijn in den jare 1839 tien, en in den jare 1840 elf kweekelingen dier school, die hunnen leertijd volbragt hadden, tot Veeartsen bevorderd; van welke eerstgemelde één als zoodanig is geplaatst in de provincie Noord-Braband; één in Gelderland; twee in Zuid-Holland; één in Noord-Holland; één in Zeeland en één in deze provincie, en de beide overige als Paarden-Artsen bij 's lands armée. Van de laatstgenoemde elf kweekelingen zijn geplaatst één in de provincie Noord-Brabant; drie in Gelderland; twee in Zuid-Holland; één in Noord-Holland; één in Overijssel; één in Drenthe, en de twee overige als Paarden-Artsen bij 's lands armée.

— De Provinciale Staten van Gelderland hebben, in hunne zitting van den 7den dezer, als leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen: De heeren *E. W. van Dam van Isselt* en Jhr. Mr. *W. L. F. C. van Rappard*; en in de plaats van den heer *W. A.* Baron *Schimmelpenninck van der Oije van de Poll*, aan wien op zijn verzoek met de maand October aanstaande eervol ontslag uit de betrekking van lid der Tweede Kamer verleend was, geworden, benoemd den heer Jhr. *J. F. H. Nedermeijer* Ridder *von Rosenthal.*

— Uit het verslag der Gedeputeerde Staten van Gelderland blijkt, onder anderen, dat de bevolking van dat gewest, op den 1 Januarij jl., bedroeg 346,063 zielen, zijnde 1566 meer dan den 1 Januarij 1840; dat het getal leerlingen, die in 1840 de lagere scholen hebben bezocht, bedraagt 28,371 jongens en 21,340 meisjes; dat de tractementen der schoolonderwijzers over het algemeen slechts middelmatig zijn, doch de toestand der scholen gunstig is; en dat het getal der schoolgebouwen in 1840 met 16 is vermeerderd.

Ten aanzien van den landbouw wordt in het verslag gezegd, dat de voortbrengselen van dien voornamen tak van volkswelvaart, over het algemeen, niet ongunstig mogen worden genoemd. Betrekkelijk het fabrijkwezen en de nijverheid wordt, wat aangaat de calico-weverijen, in het verslag gezegd, dat de uitkomsten, welke zij hebben aangeboden, zeer verschillende zijn. Die te Nijkerk, Lochem, 's Heerenberg, Nunspeet en Oldebroek schijnen zeer voordeelig te gaan. In verscheidene gemeenten van het arrondissement Zutphen, vooral te Bredevoort, Eibergen, Neede, is de toestand veel ongunstiger geworden, waardoor aan de mindere volksklasse een bedroevend vooruitzigt wordt geopend; zijnde op vele plaatsen het fabrijkwezen ten koste van den landbouw overdreven. Bij vermindering der prijzen zijn ook de verdiensten ingekrompen. Intusschen worden de dimitfabrijken te Aalten

doorgezet met 612 wevers, en de in 1839 te Neede opgerigte damastweverij schijnt ook gunstige uitkomsten op te leveren. Nopens den handel en de scheepvaart houdt het verslag hoofdzakelijk in, dat, naar mate de bevolking toeneemt, wegen en vaarten verbeteren, fabrijken zich uitbreiden, en de landbouw bloeit, ook de handel over het algemeen vermeerderd is.

— De Provinciale Staten van Groningen hebben als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen: den heer Mr. *H. J. H. Modderman*, en als leden van het Collegie van Gedeputeerde Staten benoemd: de heeren *J. A. Fruitier*, aftredend lid en *W. C. Star Lichtenvoort*, in plaats van den heer *E. H. Engelkens*, overleden.

— In de vergadering der Provinciale Staten van Overijssel is de heer *J. H.* Graaf *van Rechteren van Appeltern*, op nieuw benoemd tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, terwijl de heeren aftredende leden van Gedeputeerde Staten: *N. van Berkum Bysterbos* en Mr. *J. T. Roessingh Udink*, als zoodanig zijn herkozen.

— Door de Provinciale Staten van Drenthe is als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen de heer Mr. *G. Kniphorst*.

— Door de Provinciale Staten van Noord-Braband zijn, in hunne zitting van den 8 Julij, als leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal verkozen:

De heer Mr. *J. A. Mutsaers*, te Tilburg, in plaats van het uitvallende lid, den heer Mr. *J. B van de Mortel*; de heer *A. J. Ingenhousz*, te Breda, in plaats van het uitvallend lid, den heer Mr. *P. E. de la Court*; en is het derde uitvallende lid, de heer Mr. *J. L. A. Luyben*, weder ingekozen.

In de zitting dier Provinciale Staten van denzelfden dag is de heer *H. de Wijs*, particulier te 's Hertogenbosch, als lid der Gedeputeerde Staten, zitting hebbende voor den stedelijken stand, herkozen, en in plaats van den heer *Mutsaers*, als lid dierzelfde Gedeputeerde Staten voor den stedelijken stand benoemd de heer *H. T. J. van de Ven*, lid van den stedelijken Raad van 's Hertogenbosch.

S P A N J E.

De Minister van Financien heeft in de Cortes een ontwerp van wet voorgelezen, ten doel hebbende om al de bezittingen der wereldlijke geestelijkheid en der kerkgebouwen tot nationale goederen te verklaren; dat ontwerp scheen grooten bijval te vinden.

— Uit Madrid meldt men van 30 Junij:

Men verneemt hier treurige tijdingen over plaatselijke opstanden, die met afschuwelijke omstandigheden gepaard zijn gegaan. De bezetting van Alhuemas, niet verre van Mallega, is aan het muiten geslagen; zij heeft verscheidene officieren en onder-officieren meêdoogenloos vermoord. Eenmaal meester van de stad geworden, hebben de soldaten zich aan al de ijsselijkheden overgegeven, waarvan eene stormenderhand ingenomene plaats het tooneel kan zijn. Er zijn tooneelen voorgevallen, voor welker beschrijving onze pen terugdeinst. Blijkbaar tracht men de troepen op te ruijen. De predikingen der geheime genootschappen dragen wrange vruchten. Terwijl die binnenlandsche ongeregeldheden alle regtschapene lieden doen zuchten, zijn vele gemoedelijke burgers zeer tegen de handelwijze der Regering jegens het Hof van Rome ingenomen. De laatste maatregelen van het Kabinet in dezen hebben een zeer revolutionnair karakter en zouden eene schuring tusschen den Heiligen Stoel en de Katholijke Spaansche Monarchie kunnen te weeg brengen. Men kon trouwens sedert het verdrijven van den heer *Arrellano* uit Madrid zoo iets verwachten.

— In een Spaansch dagblad van 28 Junij las men het volgende:

Eenige dagen geleden hebben wij aan onze lezers de gewelddadigheden medegedeeld, die te Sabadell door fabrijkarbeiders hebben plaats gehad, welke tot de in Katalonie bestaande zamenspanningen, om aan de fabrijkanten de wet voor te schrijven, behoorden. Zoowel daar als te Barcelona en op andere plaatsen, is het regt van eigendom op zulk eene ergerlijke wijze aangerand, dat de fabrijkanten zich gedwongen hebben gezien om hunne fabrijken te sluiten. Die gebeurtenissen zijn van zoo bedenkelijken aard, dat de Regering ze niet met onverschillige oogen kan aanzien. Het is toch maar al te zeer te vreezen, dat dergelijke zamenspanningen zich ook in andere provincien, ja door geheel het Koningrijk vormen en dat de anders achtenswaardige stand der werklieden zoodoende door blind geweld eene niet minder eerbiedwaardige klasse van ingezetenen, de fabrijkanten, onder het juk brengt. Te Vich hebben de betreurenswaardige tooneelen van Sabadell en Barcelona reeds weêrklank gevonden; er hebben zich daar zamenscholingen van fabrijkarbeiders gevormd; doch de bedreiging van den militairen bevelhebber, dat hij op de daartoe behoorende personen vuur zou doen geven, heeft ze uiteen doen gaan. Wie weet, welke tooneelen zonder deze kloekmoedigheid ook de stad Vich zouden hebben geteisterd.

D U I T S C H L A N D.

Volgens brieven uit Hanover zou de nieuwe Stendenvergadering reeds tegen den aanstaanden herfst worden zaamgeroepen. De meerderheid der thans ontbonden Tweede Kamer heeft een adres aan den Duitschen Bondsdag gerigt, waarin zij haar gehouden gedrag verdedigt.

— Den 25sten der verloopen maand is te Kalisch in Polen het gedenkteeken ontbloot, door Zijne Maj. den Keizer der Russen aldaar opgerigt, ter gedachtenis van het verbond, hetwelk aldaar in 1813 tusschen Keizer *Alexander* en Koning *Willem III* van Pruissen gesloten is, als ook ter herinnering van de luisterrijke vereeniging der Russische en Pruissische troepen aldaar in een kamp in Augustus 1835. Aan de eene zijde van dat gedenkteeken wordt het genoemde verbond aangeduid als dat van Europa's bevrijding; op eene andere staat de genoemde vereeniging des legers vermeld; de derde zijde vertoont in schrift de toewijding van het gedenkteeken aan *Willem III*, en op de vierde leest men: Almagtige, zegen het verbond en de vriendschap van Rusland met Pruissen, tot vrede en heil der beide volken; tot schrik voor den gemeenschappelijken vijand.

— Uit Bibra, in Pruissen, schrijft men van den 24 Junij:

Gisteren heeft eene noodlottige gebeurtenis ons stadje getroffen. Een watervloed, zoo als wij ons geene herinneren, heeft woonhuizen en winkels deels doen instorten, deels zoodanige beschadigd, dat zij genoegzaam onherstelbaar zijn. Met gevaar des levens werden verscheiden huisgezinnen door moedige menschen uit de bouwvallen en den woedenden stroom aan den dood ontrukt. Toen de hier woonachtige man en huisvader *Hering* naar de woning van den handwerksman *Erdenberger* snelde om diens kinderen in veiligheid brengen, moest hij, uit hoofde van het snelle stijgen des waters, met een der kinderen op den arm, een ander op den rug, en later in eenen boom, bijna twee uren wachten, eer redding kwam opdagen. Schrijver dezes was getuige hoe de moeder dezer kinderen, met eenen zuigeling in hare armen, onder het reeds ten deele ingestorte woonhuis werd uitgehaald. Straten en bruggen zijn derwijze vernield, dat de kosten van herstel bezwaarlijk uit de gemeente-gelden zullen kunnen worden bestreden. Zelfs de sints eeuwen alle onweder trotserende en voor verscheiden duizend lijders heilzaam geworden gezondheidsbron is van haar massief bovengedeelte en de eenvoudige versieringen ten deele beroofd, in eenen puinhoop veranderd en mitsdien voor de hier verwijlende badgasten gedurende vele dagen onbruikbaar geworden. De omvang der aan de veldgewassen toegebragte schade is nog niet op te geven.

— In de omstreken van Birkendorf, in Baden, heeft er den 26 Junij een geweldige orkaan geheerscht, die verschrikkelijke verwoestingen heeft aan- [illegible]t; een tienjarig kind is door denzelven 300 schreden ver door de lucht [illegible]rd, doch weer onbeschadigd nedergekomen.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN den 7 Julij. Hare Maj. bevindt zich thans met Hare Maj. de Koningin der Belgen op het kasteel van Windsor; Zijne Maj. de Koning der Belgen is naar zijn landgoed Claremont vertrokken.

— De gemoederen beginnen in Engeland langzamerhand in rust te komen, daar de verkiezingen bijna afgeloopen zijn. Maandag zijn de verkiezingen voor de graafschappen aangevangen, en de uitslag in drie en twintig daarvan, in Engeland en Wallis, is bereids bekend. Zij zenden gezamenlijk zes en veertig Conservativen en slechts vijf Whigs naar het nieuwe Lager-Huis. De eersten verkrijgen daardoor eene aanwinst van tien leden, dewijl diezelfde graafschappen laatstelijk door zes en dertig Conservativen en vijftien Whigs werden vertegenwoordigd.

Ook de tot hiertoe bekende benoemingen voor steden en vlekken in Schotland hebben der behoudende partij eene aanwinst van twee leden verschaft, naardien Falkirk en Haddington Burghs, vroeger, even als de meeste Schotsche plaatsen, door Whigs vertegenwoordigd, thans Conservativen gekozen hebben.

Alles zamengenomen, kent men tot op heden de benoeming van honderd vier en zestig Conservativen voor Engeland en Wallis, zoodat, de boven opgegeven verkiezingen voor de graafschappen hierbij gevoegd, de laatsten daar thans eene meerderheid van dertig leden hebben. De Schotsche en Iersche benoemingen mede gerekend, tellen de Ministeriëlen thans honderd zes en negentig, en de Conservativen tweehonderd achttien leden. Vier en veertig Whigs, die zitting in het laatste Parlement hadden, zijn door Conservativen, negen en twintig Conservativen, daarentegen, door Whigs vervangen.

— De driemaandelijksche staat der inkomsten is weder treurig, er was in dit kwartaal 3661 £ minder ontvangen, dan in het vorige en dat jaar had 524,640 £ minder, dan het jaar te voren, opgeleverd.

— De jonge *Edward Jones*, die reeds meermalen in het paleis der Koningin betrapt en daarom gevangen is gezet, is dezer dagen naauwelijks op vrije voeten gekomen, of de Policie ontdekte hem weer rondom het Koningklijk verblijf zwervende. Hij is thans voor 5 jaren als leerjongen besteed op een schip, dat naar Australie gaat. Hij had de aanbieding van een' Directeur van een' der schouwburgen, om zich voor een paar weken op deszelfs tooneel te laten zien, afgeslagen.

— Een vreesselijk ongeluk is te Rotherham, in Yorkshire, gebeurd. Voorleden week namenlijk zou des namiddags een vaartuig, waarop ongeveer een 150tal menschen van beider kunne gegaan waren, van stapel worden gelaten. Ter naauwernood in het water nedergedaald, slaat het om, en allen, die zich op hetzelve bevonden, worden in het water gedompeld. Eenige uren daarna gelukte het eerst het schip om te halen en vond men in deszelfs hol meer dan 70 lijken; van de overigen, die buiten boord sprongen of geworpen werden bij het omslaan, is nog meenigeen verdronken.

F R A N K R IJ K.

PARIJS den 9 Julij. Dit jaar zal er wederom te Compeigne een legerkamp worden opgerigt, waarover de Hertog *van Nemours* bevel zal voeren. Den 20 Augustus zullen aldaar 19,000 man van allerlei wapenen en 4,500 paarden bijeenkomen.

— De Koningklijke familie is den 6den van het kasteel te Bizy, werwaarts dezelve een uitstapje gedaan had, te Neuilly wedergekeerd.

— Op bevel van Zijne Maj. den Koning is in den *Moniteur* het handelstractaat met Nederland bekend gemaakt.

— De Hertog *van Aumale* was den 29 Junij wegens ongesteldheid te Algiers teruggekeerd, doch zou zich weder bij het leger voegen, hetgeen tusschen den 6den en den 10 Julij te Algiers werd teruggewacht. In eenen uitval door de bezetting van Mostaganem, zijn 4000 Arabische ruiters verslagen en een hoofdofficier van *Abdel-Kader* gevangen genomen, voor wien reeds een losprijs van 300 paarden en 1000 ossen geboden was.

— Men begint te Parijs reeds toebereidselen voor de Julij-feesten te maken.

— In den avond van den 5den is er een hevig onweder boven Parijs losgebarsten en heeft onder anderen in den tuin der Tuillerien schade veroorzaakt. In de voorstad Montmartre en te Belleville heeft men zelfs schokken van aardbeving ontwaard en is de grond op onderscheiden plaatsen gespleten. In laatstgenoemde plaats zijn drie werklieden door den grond gezonken en hebben zich twee hunner zwaar bezeerd.

— Het *Journal de Havre* meldt uit New-Orleans dat aan den ingang der Missisippi een schip gevonden werd geheel ledig en met groote plassen bloed bedekt. Het schip werd dadelijk op sleeptouw genomen, naar New-Orleans gebragt, en aldaar herkend voor den *Chatles*, een schip, dat twee dagen te voren met een rijke lading die haven verlaten had om naar Bordeaux te stevenen. Men verliest zich in gissingen nopens het zonderlinge van dit voorval. Men vermoedt veelal dat het verlatene schip door zeeroovers zou zijn overvallen, ofschoon men geen spoor derzelven heeft kunnen ontdekken.

— Door één dagblad wordt beweerd, dat weldra de Oostersche alliantie tusschen de vier groote Mogendheden ontbonden en het tractaat van 15 Junij 1840 vervallen zal verklaard worden, en dat alsdan een nieuw protocol zal worden onderteekend, waaraan ook Frankrijk deel zal hebben.

— Men schrijft uit Algiers het volgende:

In de maanden April en Mei jl. zijn alhier zeven Nederlandsche schepen aangekomen, welke, na zich in weinige dagen van hunne ladingen ontdaan te hebben, goederen naar Marseille hebben ingenomen, alwaar zij gewacht werden om aldaar weder bevracht te worden.

Men hoopt dat deze gunstige uitslag de Nederlandsche reeders zal aanmoedigen om hunne schepen naar Algiers te zenden, en dat de voordeelige plaatsing van eenige artikelen, boven en behalve de gewone lading, van welke de gezagvoerders dier schepen stalen hadden, aan sommige handelhuizen in Nederland zal doen besluiten, om geregelde betrekkingen met deze kolonie aan te knoopen.

Onder de Nederlandsche voortbrengselen, welke hier gemakkelijk kunnen gesleten worden, kan men in de eerste plaats opnoemen, paardenvoeder, Java-koffij, boter, varkens-vet of reuzel, hammen, kaas, linnen en tabak.

Er is hier eene koop gesloten voor de leverancie van eene aanmerkelijke hoeveelheid hooi, ten behoeve van het Fransche leger in Afrika, en het is te onderstellen dat de daarvoor te doene bestellingen voornamenlijk in Nederland zullen geschieden.

— Te Berchem, in Belgie, is de schoone lakenfabrijk van den heer *Fenner* in den vroegen morgen van den 8sten dezer geheel eene prooi der vlammen geworden, 500 man werkten op dezelve en zij was voor 250,000 fr. geassureerd. Men schrijft deze ramp aan kwaadwilligheid toe.

MENGELINGEN.

H E T G E L D,

EVENREDIGHEID VAN DESZELFS VOORTBRENGING IN DE VERSCHILLENDE WERELDDEELEN.

(*Vervolg en Slot.*)

Al hetgeen men over de uitputting der mijnen van Mexico gezegd heeft, is van allen grond ontbloot, en geheel in strijd met hetgeen men over den aard en bergstoffen van dat land weet. Gedurende den tijd der woelingen van 1811 tot 1833, heeft de enkele munt van Zacatecas, meer dan 66,332,000 piasters geslagen, daartoe 7,758,000 mark zilver gebruikende; van 1822 tot 1833 heeft dezelve gemiddeld voor 4 à 5 millioen geslagen. Sombrerete, alwaar reeds in 1555 eene mijn bestond, heeft de familie van *Fagoaga* (Markies del Apartado) in vijf maanden tijds eene zuivere winst van 4 millioen piasters verkregen, door over eene oppervlakte van 16 vademen uitgraving van den rood-zilver-erts van Veta Negra te bewerkstelligen. In het district der mijnen van Catorce, heeft een priester, van 1781 tot 1783, voor $3\frac{1}{2}$ millioen waarde aan zilver zuivere winst, ontgonnen. Van 1752 tot 1761 bedroeg het goud dat uit de mijnen van Geraes getrokken werd, jaarlijks 6,400 à 8,600 kilogrammen, eene hoeveelheid welke verreweg die, welke het Ural en Alta gebergte oplevert, overtreft. In 1804 leverde Spaansch-Ame-

tika 10,400 kilos goud; van 1810 tot 1817 slechts 1600, en van 1818 tot 1820, slechts 428. Maar sedert dat de ontginning van het goud zoo aanzienlijk in Brazilie verminderd is, is dezelve in het noorden van Azie, en in het zuidelijk gedeelte der Vereenigde Staten van Amerika, vermeerderd. Het Ural-gebergte, dat over deszelfs geheele uitgestrektheid van Ust-Urt in het noordelijk gedeelte van het schiereiland Fruchmenen tot aan de Yszee, dat is te zeggen over eene oppervlakte van 17 graden, goud voortbrengt, had in 1821 en 1822 slechts 27 à 28 pud (440 à 456 kilos) goud opgeleverd; en in de drie volgende jaren heeft men daaruit tot 105,206 en 237 pud getrokken. Volgens den staat door den Minister van financiën in Rusland, Graaf *Cancrin*, aan den heer *Humbold* medegedeeld, bedroegen de hoeveelheden zuiver goud, naar de munt van Petersburg, alwaar al het goud van het Keizerrijk moet inkomen, gezonden: in 1828 —— 290 pud 39 ponden.

„ 1829 —— 289 „ 25 „
„ 1830 —— 347 „ 27 „
„ 1831 —— 352 „ 2 „
„ 1832 —— 380 „ 31 „
„ 1833 —— 368 „ 27 „
„ 1834 —— 363 „ 10 „

Tijdens de reis des heeren *Humbold* in Siberie, in 1829, leverde de bergen van Altai, slechts 1900 mark goud, in den met goud gemengden zilver-erts vervat, welke uit de mijnen van Schlangenberg en Smëinogorsk te Ridderski en Syrianowski, getrokken wordt; deze mijnen leveren jaarlijks tot 70,000 mark-zilver op. Sedert echter heeft men er lagen goudzand ontdekt, welke even veel als die van het Ural-gebergte opleveren. In de 398 pud goud, (27,884 mark) welke het Russische Rijk in 1838 heeft opgeleverd; waren 293 pud 26 pond uit het Ural- en 104 pud 15 pond uit het Altai-gebergte afkomstig. In 1837 bragten de mijnen van den Altai 131, en van den Ural 309 pud op; voegen wij hierbij 30 pud, uit de mijnen van Nertschinsk getrokken, en wij zullen vinden dat de opbrengst van geheel het Keizerrijk, over 1837, 469 pud of 7,644 kilos goud beloopt. De geheele hoeveelheid goud in den Altai-keten gevonden wordende, staat dus tot die van den Ural als 4 tot $9\frac{1}{2}$.

Het goud dat men sedert eenige jaren, in steeds vermeerderende hoeveelheid, uit het oostelijke gedeelte van het gouvernement van Tomski verkrijgt, wordt in eenen kleinen zijtak van den Altai gevonden, welke naar het noorden loopt, en op de kaarten onder de namen van Abakanski, Kusnecki en Alatan wordt aangewezen. Deszelfs rigting, zamenstelling en gedaante doen dezen tak volkomen op den keten van den Ural gelijken, hoewel in het klein. De kooplieden van Siberië, door het bestuur der kroonmijnen daartoe aangemoedigd, hebben goud-wasschingen daargesteld, welke men zelfs 's winters kan voortzetten; de werklieden die men daartoe bezigt, zijn vrije mannen, en ontvangen een goed loon. Volgens de laatste berigten door den heer *Humbold* van Graaf *Cancrin* ontvangen, heeft men nieuwe lagen goudzand in den keten Salaïrski op de oevers der Biriusa ontdekt.

De waarde der 469 pud goud, welke de Ural en Altai gedurende het jaar 1837 hebben opgeleverd, bedraagt 14,920,000 gulden, dat is een achtste minder dan de opbrengst der mijnen van Geraës, in Brazilië, gedurende de jaren dat deze mijnen het meest hebben gerendeerd, dat is van 1752 tot 1761, en een derde minder dan die der mijnen van Nieuw-Grenada, Chili en Mexico in de jaren, welke de revolutie van Spaansch-Amerika voorafgingen; maar alles doet veronderstellen dat deze opbrengt nog haar maximum in het Russisch Keizerrijk niet heeft bereikt, en waarschijnlijk zal dezelve spoediger in het oosten van Siberië vermeerderen dan in den Ural, alwaar de rijkste lagen goudzand reeds zijn ontgonnen.

„Ik heb het genoegen gehad," zegt de Heer *Humbold*, „in den zuidelijken Ural plaatsen te bezoeken, alwaar men op eenige duimen onder den „grond goudklompen van 13,16 en zelfs 24 Russische ponden gevonden „heeft. Grootere massa's kunnen geheel aan de oppervlakte des bodems „zijn gevonden geworden, en het is niet te verwonderen, dat de mare dezer „rijkdommen in de oudheid tot aan de Grieksche kolonien, nabij den Bospo„rus gevestigd, zij doorgedrongen, deze kolonien in handelsbetrekkingen „met het noorden van Azie, aan gene zijde der Caspische zee en van het „meer Aral, zijnde."

Bijna tenzelfden tijde toen de Ural zich opende om het goud in Europa te storten, dat Brazilië had opgebonden te verschaffen, werden rijke goudlagen in het zuidelijk deel van het Allegranij-gebergte, in Virginië, Noord- en Zuid-Carolina, Georgie, Tennessé en Alabama ontdekt. Van 1830 tot 1835 hebben deze goud-wasschingen van Noord-Amerika, alwaar men waarschijnlijk spoedig mijnen zal graven, het meest opgebragt. De hoeveelheid goud, welke dezelve gedurende de laatste acht jaren hebben verschaft, beloopt $4\frac{1}{2}$ millioen dollars. In het Graafschap Cavarra, in het noorden van Carolina, heeft men een stuk goud van 28 ponden gevonden. Maar waar zijn deze massa's goud en zilver gebleven? Hoe zijn dezelve in handen der tegenwoordige bezitters gekomen? Deze vragen komen ons zeer moeijelijk te beantwoorden voor.

Sedert het begin der 19de eeuw, heeft zich eene gedurig sterkere daling in de hoeveelheid van het in omloop zijnde zilver doen gevoelen. Dit komt voornamelijk door dat de half beschaafde volken hun goud en zilver niet meer tegen Europesche koopwaren inruilen, welke dikwijls weinig waarde hebben, en dat dien ten gevolge de geheele massa kostbare metalen, welke jaarlijks aankwam, veel verminderd is, voornamelijk in Duitschland, sedert dat de koopwaren van dat land niet meer door de Spanjaarden en Portugezen naar hunne kolonien van Zuid-Amerika worden vervoerd. De daling van het crediet en de aankoop der granen van Polen, Rusland, Marokko en Amerika, gedurende de jaren van misgewas, hebben nog uit Duitschland aanzienlijke sommen weggesleept. De schulden der Europesche Staten bedragen thans meer dan 16,000 millioen; Turkije en in Duitschland het Groot-Hertogdom Oldenburg en het Vorstendom Lichtenstein, zijn de eenige welke er geene hebben. Om de intressen te betalen en een gedeelte dier schulden te amortiseren, is er minstens 700 millioen 's jaars benoodigd; en daar het totaal bedrag der inkomsten van Europa 1900 millioen bedraagt, ziet men dat de schulden er meer dan een derde van verzwelgen. Het papier-geld neemt nog enorme sommen uit de circulatie en uit den eigenlijken ruilhandel, hetgeen allernadeeligst op de ruwe voortbrengselen en op de nijverheid werkt. Voegen wij hier nog bij, dat de steeds vermeerderende weelde jaarlijks eene aanzienlijke hoeveelheid kostbare metalen verbruikt om er vazen, tafelserviezen en duizende sieraden van te vervaardigen, en dat de hoeveelheid dierzelfde metalen, welke jaarlijks in de munten overging in dezelfde evenredigheid vermindert. Wat volgt hier uit? dat de behoefte dagelijks schrikbarend toeneemt. Maar hetgeen het gedeelte, dat aan de arbeidende klasse uit het in omloop zijnde geld in handen komt, nog vermindert, is de aanzienlijke vermeerdering der bevolking. Sedert het gebruik der aardappelen, de aankweeking der klaver, de inënting en de vorderingen der beschaving, is de bevolking in Europa verdubbeld en dezelve vermeerdert nog jaarlijks.

Maar zoude een Gouvernement niet op deszelfs grondgebied het geld kunnen houden, dat er in omloop is, en beletten van het de grenzen overging? Wij hebben gezien dat het dit te vergeefs zoude beproeven. Venetië en Genua zijn nooit bloeijender geweest, dan op het tijdstip, toen, in strijd met andere Staten, het geld er ongestoord in- en uitging; deze beide steden bezaten meer gereed geld dan de natiën, wier Gouvernement den uitvoer van hetzelve wilde beletten. Ditzelfde, echter in nog grootere mate greep in Holland plaats, wiens muntspecie in geheel de wereld koers had. Het zilver van Amerika kwam bij millioenen in Nederland, om daar te worden gemunt. Niets bewijst beter, dat het geld altoos door handel en nijverheid wordt aangetrokken.

Wij zullen eindigen met eenige woorden over den invloed, welke de in omloop zijnde massa geld op de drukpers uitoefent. Het jaarlijks debiet der Duitschen boekhandels bedraagt, volgens de berekening der *Leipziger-Zeitung* bijna 20 millioen guldens. Nergens anders wordt eene zoo aanzienlijke som in dien handel besteed. De vermeerdering der voortbrengselen van de drukpers is, in geheel Europa, veel aanzienlijker dan die der bevolking, en zulks in weerwil der hinderpalen welke de Gouvernementen aan verscheidene der voornaamste takken, zoo als de staatkunde en staathuishoudkunde, in den weg stelt. Dit kon niet anders zijn, thans nu wij stoompersen hebben, door middel van dewelke, de *Times* b. v., 4000 vellen in het uur drukt; elk van welke vellen een klein deel in 8°. zoude uitmaken.

PRIJS-COURANT VAN EFFECTEN.

AMSTERDAM, 10. *Julij* 1841.

NEDERLANDEN.		Gebl.
Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pC.	$51\frac{9}{16}$ à $51\frac{5}{8}$	$51\frac{9}{16}$
Dito —— 5 —	$100\frac{5}{16}$ à —	—
Uitg. ——	— à —	—
Kans-Biljetten	$24\frac{1}{4}$ à —	—
Amort. Syndic. $4\frac{1}{2}$ —	$90\frac{1}{4}$ à —	—
—— $3\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Hand.-Maats. $4\frac{1}{2}$ —	$161\frac{1}{2}$ à $161\frac{3}{4}$	$161\frac{5}{8}$
O. I. Leening. 5 —	97 à —	—
Aandl. H. Spoorw. —	— à —	—
Rijn-Spoorw. $4\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Haarl. Meer........	— à —	—
FRANKRIJK.		
Inschr. Grb. 3 pCt.	— à —	—
—— 5	— à —	—
RUSLAND.		
Gb. *H.*&*C°*. 1798 5pCt.	$105\frac{1}{4}$ à —	—
—— $18\frac{28}{29}$ 5 —	$104\frac{3}{4}$ à —	—
Ins. en Certif. 6 —	— à —	—
—— $18\frac{31}{33}$ 5 —	— à —	—

PRUISSEN.		Gebl.
Geldl. te *Lond.* 4 pCt.	— à —	—
Aandeelen van dito..	— à —	—
SPANJE.		
Nieuwe 1835 à 85 5pCt.	$20\frac{1}{8}$ à $20\frac{3}{8}$	$20\frac{3}{16}$
Dito onbep. st....	— — à —	—
Dito passive.....	— — à —	—
Dito uitgest.	— — à —	—
Coupons Ard......	— $17\frac{1}{4}$ à 17	—
OOSTENRIJK.		
Obl. *Goll* & *C°*. 5 pCt.	— à —	—
Certificaten... $2\frac{1}{2}$	— — à —	—
Neg. Metaliek $2\frac{1}{2}$	— — à —	—
Idem 5	— — à —	—
Dito in *Lond.* 5	— — à —	—
Bank-Aktien.. 3	— — à —	—
NAPELS.		
Certificaten... 5 pCt.	— à —	—
Dito in *Napels.* 5	— — à —	—

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN.

Zaturdag, *den* 10. *Julij* 1841.

Van 34 tot 8 à 39 gulden.

*** In de maand Junij 1841, zijn binnen de Stad Leyden overleden 74 Personen, als: 14 Mannen, 18 Vrouwen, 21 Zoons en 21 Dochters. Levenloos aangegeven 8. In diezelfde maand zijn aldaar geboren 109 Kinderen, als: 58 Zoons en 51 Dochters.

*** Ten Kantore van N. NATHANS, te Leyden, zijn nog te bekomen: Heele- en Gedeelten van KOOP-LOTEN, voor de 184*ste Koninklijke Nederlandsche Loterij*, waarvan de Trekking der *Eerste Klasse* beginnen zal op den 26 dezer.

*** Bij S. N. KUIJT, op de Hooigracht te Leyden, bij wien getrokken zijn in de afgeloopene 183*ste Koninklijke Nederlandsche Loterij* de volgende Prijzen: als op N°. 6359 *f* 1000. N°. 6491 *f* 5000. N°. 8886 en 14625 ieder *f* 1000. N°. 14763 *f* 1500, en N°. 18992 *f* 1000, zijn te bekomen, voor de 184*ste Koninklijke Nederlandsche Loterij*, Heele en Gedeeltens van HUUR- en KOOP-LOTEN, alsmede voor alle Klassen doorgefourneerde, Prijs-Courant; Conditiën *gratis*.

Leyden, den 12den Julij 1841.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, J. J. VAN DER BREGGEN, hartelijk geliefde Echtgenoot van

LEYDEN, den 8sten Julij 1841. J. H. WIJNSTROOM.

*** Na voorzien te zijn van de *H. Sacramenten der R. C. Kerk*, overleed op heden alhier onze waarde Vriendin MARIA ROMIJN, Wed. J. H. A. SCHRÖDER, den gezegenden ouderdom van 80 Jaren en ruim 3 Maanden bereikt hebbende.

J. F. A. VREVEN,
J. H. BOS en
Executeurs Testamentair.

LEYDEN,
7 Julij 1841.

*** Heden overleed in den ouderdom van bijna *een en zeventig* Jaren, onze waardige en zeer beminde Vader en Schoonvader, JOHANNES PHILIPPUS DE MARE.

LEYDEN,
den 10den Julij 1841.

A. DE MARE.
J. W. KNIPPENBERG.

*** GEREGTELIJKE AANKONDIGING.

Heden den 12den Julij 1841, ten verzoeke van WILLEM LEEFLANG EN MARIA KOLDERMAN, Echtgenoot van ARIE DOZY, haar in dezen assisteerende, beide te Leyden woonachtig, domicilium kiezende ten Kantore van den Heer F. POOY, Fz., *Procureur*, bij de *Arrondissements Regtbank* te *Leyden*, aldaar wondende op de Haarlemmerstraat, Wijk 6 N°. 449, in deze zaak voor de Requiranten occuperende; en krachtens eene ordonnantie van gezegde Regtbank, dd. 18 Februarij 1839, behoorlijk *gratis* geregistreerd, op het Request der Requiranten verleend, waarbij zij gemagtigd zijn, bij Openbare Dagvaarding op te roepen: PIETER LEEFLANG, WILLEM LEEFLANG DE JONGE; alsmede om in deze *kosteloos* te mogen procederen; mitsgaders uit krachte van het behoorlijk Geregistreerd verlof, door gezegde Regtbank, den 8sten Junij 1841, gegeven, om de Gedaagden voor de derde maal bij openbare Dagvaarding op te roepen; heb ik, GERRIT VAN DEN BERG, *Deurwaarder*, bij de Arrondissements Regtbank te Leyden en aldaar wonende op de Breedstraat,

voor de derde maal Gedagvaard:

PIETER LEEFLANG EN WILLEM LEEFLANG DE JONGE, doende mijn Exploit aan den Edel-Achtbaren Heer *Officier van Justitie*, bij gemelde Regtbank en bij aanplakking en insertie in de Courant, in gevolge de Wet, om op *Dingsdag den 12den April* 1842, of als dan geen Regtdag zijnde, op den eerstvolgende, *des morgens ten elf ure*, voor de Regtbank, te Leyden, in één der vertrekken op het Raadhuis aldaar, in persoon te compareren, of aldaar iemand voor hun te doen opkomen, om van hun aanwezen, te doen blijken; zullende bij gebreke hiervan, door de Requiranten, ter Rolle van gezegde Regtbank, zoodanig verder worden geconcludeerd, als zij zullen vermeenen te behooren.

En heb ik, *Deurwaarder:* 1°. Een Afschrift dezes aangeplakt, aan de Deur der Vergaderplaats van de Regtbank; 2°. een gelijk Afschrift overgegeven aan den Edel-Achtbaren Heer *Officier van Justitie*, bij de Regtbank alhier; Exploit doende op zijn Edel-Achtbaar Parquet en sprekende aldaar met zijn Edel-Achtbaren, die het Origineel dezes heeft Geviseerd; en 3°. een Afschrift doen inserveren in de *Leydsche Courant*.

De kosten zijn en *debet*.

(*Geteekend*) G. V. D. BERG, *Deurwaarder*.

*** J. BUSÉ, *in de van Oudsher Oester- en Zalm-winkel*, te *Leyden*, heeft weder een extra Partij vette Gerookte ZALM aangekregen, à 90 Cents de 5 ons uitgesneden, bij de Heele of Halve tot minder Prijs. En is bijzonder geschikt tot Verzending voor Binnen- en Buiten 's Lands van vette Groene HARING, 30 Cents. Brieven *franco*.

*** Men is van meening op Donderdag den 15den Julij aanstaande [illegible] het *Wekelijksch Boedelhuis*, op de Hoogelandsche Kerkgracht, te [illegible] koopen: Eenige soorten van PORSELIJN, GLAS en best [illegible] DEWERK.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.